

СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ

ВѢСТНИКЪ НЕЗАВИСИМЪ ОТЪ ПАРТІИ.

„СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ“

излиза за сега единъждъ въ седмицата въ Събота, но щомъ са одобри съ 500 подписника, ще са удвои величината ѝ.

Цѣната за въ България:

За 12 мѣсяца 4 рубли или 16 лева
За 6 „ 2 „ или 8 „
За 3 „ 1 „ или 4 „

За въ странство са прибавя на годишната 4 лева, половинна год. 2 лева, тритъ мѣсяца 1 левъ.

За външни публикации

са плаща на единъ редъ за първитъ три нѣти 30 стотини., а за всѣки послѣдующи 20 стотини.

Писма и препорѣчки са неспращатъ до администраціята на „Свободна България“ въ дома на редактора.

Неплатени писма са неприемватъ.

Единъ брой 40 стотинки.

СЪДЪРЖАНІЕ:

Телеграмми. — Варна 6 Февруарія: — Вѣстническа солидарность. — България и България — Отечество (продъл. отъ брой 2). — Дописка изъ Пазарджикъ. Политически прѣгледъ: — По-важното изъ политич. кръгове въ Европа. — Нашенски новини. — По чуждѣто законодателство съ Н. В. отъ Р. — По Игнената. — Обвѣщенія. — Тргов. Булетинъ. — Подлистникъ: За патристизма и патриотитъ.

ТЕЛЕГРАММИ.

Віена 12 Февр. Много вѣстници увѣряватъ, че г-нъ Гошенъ и г-нъ Баронъ Хайшерлей са съгласили за поддържаніето рѣшеніята на Берлинската конференція, въ случай неснулувата на новитъ прѣговори.

Лондонъ 12 Февр. Коммендантътъ на дѣйствующата Англійска войска въ Трансвалъ поискалъ помощъ.

Парижъ 12 Февр. в. „Меморіалъ дипломатикъ“ увѣрява, че Англія са съгласила съ Австрія и Германія щото Янина и Меново да са оставятъ на Турція. — Когато и другитъ сили, казва сжщитъ вѣстникъ, приемнатъ туй съгласіе сѣка особенно, ще го съобщитъ на Турція и Гърція, като ги поканятъ да са обзоржатъ.

Лондонъ 14 Февр. Вчера въ „Хид-Паркъ“ стана демонстрація за г-на Парнела; Ирландскитъ представители нападяхъ живо политиката на правителството; много хиляди души са намѣрихъ при тѣзи демонстрація.

ВАРНА, 6 Февруарія.

Вѣстническа солидарность.

Подъ име „солидарность“ са разбира на сичкитъ европейски езици — кръгова порѣзка или

задлъженіе на нѣколко лица взаимно да отвѣчаватъ за своитъ постѣпки въ обществото. Нонѣзи народи, у които има солидарность между частнитъ отъ него лица и общества, иматъ това сжществително; напротивъ онѣзи, у които я нема, и названіето на този предметъ го нематъ. Нека си го кажемъ, отъ тѣхъ сме и ний България, защото съ нищо и за нищо солидарность нѣмаме, като начнемъ отъ министритъ си до найдолнитъ чиновници и до самото ни простолюдіе, което чака сѣвѣтленіе отъ своитъ „народни органи“ — вѣстницитъ съ названія и программы едни отъ други по-блѣскави, по-широки и по-замамчиви; а какво найпослѣ виждашъ, че и самитъ наши журналисти — огледалото на народа — нематъ и не проумѣватъ какво ще рече солидарность.

Ний до сега не знаѣхме това поне за нашитъ вѣстникари, но послѣдне го узнахме отъ самитъ тѣхъ и сме подъ неговото испитаніе днесъ: защото три седмици цѣли става отъ какъ сме излизали на вѣстническото поприще да послужимъ по силитъ си на народа, и до сичкитъ почти наши събратѣя вътрѣ и вънъ княжеството испратихме отъ листа си, а въ замѣна отъ тѣхна страна, срамъ на е да речемъ, само в. „Българинъ“ и „Селянинъ“ ямаме; това — „Бъл. Гласъ“, „Независимость“, „Зорница“, „Марица“, „Нар. Гласъ“, „Славянинъ“, „Македонецъ“, „Работникъ“ — никой още не е пожелъ съ листа си „Свободна България“, тогазъ какъ „Горца“, „Видело“

други още зягранични славянски листовѣ са отзивахъ твърдѣ скоро и благонаклонно къмъ нашия скромнъ листъ.

Дано не са лишимъ до край отъ симпатитъ на нашитъ събратѣя журналисти, къмъ които ний сме подали вече братската си ръка.

Относително же работническитъ комплименти, които ни прави в. „Работникъ“ съ дописката си отъ Варна, ний не виждаме за нужно да отговаряме; ще забѣлѣжимъ само, че почтенитъ дописникъ (когото добръ познаваме по езика кой е) не може да сжди за начала, кога той самъ е лишентъ отъ начала, както не може да бжде и правъ сждия опзи, който нема попятіе отъ никой законъ. По обикновенно хората сждятъ за другитъ по себѣ си, а и по-лесно е да осжди челоуѣкъ другитъ отъ колкото да познае себе си.

Трѣба да оставимъ на дѣлата и времето да покажтъ кой какъвъ е, още — да не изричаме присжда върху нѣкой обвиняемъ голословно или основани само на прости слухове и клевети. Или това ще ни вмѣнятъ за грѣхъ и престѣпление, че не щемъ да са прилѣпимъ съ вѣстника си о никоя партія? Голѣмъ наистина грѣхъ и страшно престѣпление!

Въ такъвъ случай намъ не ни остава друго, освенъ да са исправимъ въ народния и божій храмъ и публично да са признаеме за грѣшници, кат

БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРИТЪ.

(Продълж. отъ бр. 3. -- I.)

Българитѣ въ гръцкото кралство сж вече погърчени, тъй щото и не струва за тѣхъ да се говори, стига че не сж потурчени, като нашитѣ Помаки. Оставатъ сега Българитѣ въ Цариградъ и на около по край-бръжието на Бѣлото и Черно морета, както и онѣзи въ Мала Азія (Анадолъ), които сж онѣлѣли и отъ които незначителна една частъ послѣд-не време са преселили въ Княжество-то. Но нека са повърнемъ пакъ на нашитѣ преселѣници прѣзъ Дунава, за да видимъ тѣхната цифра и днешното имъ състояние.

Да почнемъ отъ Австро-Унгарія. Числото на преселѣнитѣ Българи въ Австрія прѣзъ XIV-то столѣтіе възлазяло на 150 хиляди души; но като сж слѣли и притонили въ други народности, отъ тѣхъ днесъ оставатъ едвамъ половина та — и тѣ сж за България изгубени, защото и вѣра промѣнили (католици), и езикъ испорчили, както и самитѣ си прави и обичай, като усвоили мѣстнитѣ.

Въ Сръбско и до днесъ тѣзи частъ, която опираше съ Видинската Губернія, около Зайчереъ и по нататъкъ — е населена отъ чисти Българи, които даже и по български още говорятъ, както и тѣзи отсамъ рѣка Тимокъ, а числото имъ кучно възлазя на 200 хиляди души, които сж вече посърбени и нема какво нашето Княжество да чака отъ тѣхъ.

Да мѣтнемъ сега единъ погледъ върху нашитѣ преселѣници въ Русія и Молдо-Влашко.

Не малко Българи сж са преселили и въ Русія, конечно такава преселение е ставало вѣкъги подиръ края на сѣка война. Русія по-систематически е починила да воюва съ Турція отъ времето на Петра Вели-

кій, Екатерина и Александра I, и слѣдъ сѣка война са е преселявала голѣма масса отъ български народъ. Най-голѣмо преселѣние въ Русія Българитѣ направили на 1806, 1812 и 1828; тогава сж са преселили отъ Одринско, Филіовъ (Пловдивъ), Ямболъ, Оливель, Търновско, Варненско, Руссенско, Силистренско и почти отъ сѣката Камѣя Българитѣ, които преминили съ домохадіята си въ Южна Бессарабія. Само отъ тѣзи три войни сж са изселили изъ Источна и Западна България повече отъ 300 хиляди души, тъй щото $\frac{1}{4}$ почти на Бессарабіята била населена отъ Българи; а прѣзъ 1854 г. пзново отъ Силистра сж са изселили около 2700 фамилии отъ които слѣдъ войната пакъ са възврнали до 2000 фамилии въ Добруджа; волеитиритѣ що бѣхъ въ рускитѣ войски по кримската война до 2200 души оставаха въ Бессарабія. На 1862 год. отъ Видинско нѣколко стотаниъ фамилии си преселиха въ Кишиневъ, около Одесса и въ Кримъ, безъ да брѣмъ онѣзи, които са върнали по агитацията пакъ на пѣкои отъ нашитѣ Българи (Раковски и С-іе), своєвременнитѣ заслуги на които ній не отказваме, но които са намѣрвали тогазъ подъ покровителството на Сърбія и дѣйстваха сѣко, като нейни наемници. Отъ послѣдната категория бѣше и покойниа Любенъ Каравеловъ, когото много отблизу знаеме — че въ сѣкия си животъ той дѣйствуваше като сѣрбскій агентъ во Влашко до послѣдната руско-турска война (1877—78), безъ да са изказване обаче за това съперото си, както съ езика си, прѣдъ пѣкои само отъ българскитѣ дѣйци-които той искаше да има на стражата си и да са покаже нѣщо съ това прѣдъ своитѣ патрони въ Сръбско. Върху него ній ще са повър-

немъ другъ пжтъ да поговоримъ, кога му дойде редътъ, и ще са убѣдятъ въ думитѣ ни онѣзи, които и днесъ още благоговѣятъ прѣдъ неговата паметъ, като са мѣчатъ и да подражаватъ на загадочнитѣ му или по-добрѣ глумливи въпроси въ неговата публицистески животъ — „Знаемъ ли ти кои сме ние“ и проч.

Това като въ парантезъ — и пакъ на предѣлта си.

Скорѣдъ статистическитѣ свѣдѣнія на Скалковскій, Нв. Ивановъ, членъ на статистическיא бессарабски комитетъ са вижда, че до 1870 г. въ Русія е имало Българи около 250 хил. души, които и живѣятъ въ сѣка Бессарабія и въ губернитѣ Херсонска и Таврическа. А въ по-голѣмитѣ градове, като въ Одесса, Акерманъ, Бендеръ и Кишиневъ са съгледва, че тамъ Българитѣ не живѣятъ вече като Българи, защото по-голѣмата частъ отъ тѣхъ сж помолдованени, друга частъ — порусени; онѣлѣли Българи въ Русія сега има такава число, което напредъ показахме — 250 хил. души.

Въ сѣщо Влашко и Молдова числото на Българитѣ е било още по-голѣмо. Може да са вѣрва, че Българи преселени тука има повече отъ единъ и половина милионъ. Но тѣзи Българи не сж са преселявали тъй много отведнѣждъ, както въ Русія, а сж слѣдували сѣка година почти равномерно и по-много отъ мажбе, за туй сж са населявали въ разни мѣста на Молдо-Влашко повече като работници на полска работа и тамъ непримѣтно сж оставали привързани на мѣстото, на земята като на своеродно мѣсто! Тѣ скорѣ сж изучавали румънски езикъ, а кроткото и мило обращение на тамнитѣ жени толкозъ скоро привличало тѣзи гости, щото въ малко време тѣ оставали не временни, а постоянни жители и

ПОДАИСТНИКЪ.**ЗА ПАТРИОТИЗМА И ПАТРИОТИТЪ.**

ПОПУЛЯРНО СЛОВО

КЪМЪ НАРОДНИТЪ УЧИТЕЛИ
ВЪ ВЪЛГАРИЯ

Отъ единъ учитель-инвалидъ.

„Да приндетъ царствіе Твое!“
(Молитва Господня.)

I.

„Нека цѣлото наше отечество въздаде честь и славословіе Всевышнему Богу, подателю всѣхъ благъ.“

Но що е то отечество? — Отечество е онѣзи земя и онѣзи хора, дѣто и сѣ кои-то пжвъ пжтъ сѣмъи чловѣкъ е видѣлъ свѣтлина и дѣто е билъ най-много, като пом-

наквѣ вѣра, едно управление и припознава сѣщитѣ пакъ закони за страната.

Отъ отговора на първия въпросъ произлазя и този: „въ що са състои любовта къмъ отечеството, или що е патриотизмъ?“

Любовъ къмъ отечеството е онѣзи радостъ, която сѣмъи осѣща при доброто състояние на своето отечество — и жалостъта или сѣрбостъта, която пакъ осѣща при лошото негово състояние; а тѣзи сѣрдечна любовъ къмъ родната ни земя са зове патриотизмъ, любовъ къмъ отечеството; тя е като единъ магнетъ, който притегва сѣмъио къмъ страната, въ която са е родилъ и го кара да са старае за нейниа напредѣтъ, за нейното добро, на които той гледа като на свой собственъ напредѣтъ свое собствено добро — и той е истинскій патриотъ.

Онѣзи, които отъ се сѣрце обича своя народъ, своето отечество, той са радва за доброто състояние на народа си, на отечеството си тъй, както са радва за своето собствено пластие и наопаки сѣрби, както щеше да сѣрби, кога го присрѣшне нѣкое нещастіе. Но и туй има — че когато по-трѣба, той прѣска и добри мысли между народа за неговото щастіе тогазъ, когато вижда, че народътъ има нужда отъ такъва

както болинитѣ сѣкога са нуждае-тъ и лѣковетѣ на доктора. е естественъ даръ, даденъ въ сѣрцето му е вкоренѣнъ атедь. Сѣко младо, крѣско

сѣрце дѣха и трѣба да дѣха любовъ къмъ своето отечество, за туй не е никакъ чудно, че чловѣкъ и когато остарѣе, ако са, случи отдалеченъ отъ него, той въздыма и мысли за своето отечество. Но добро видѣлъ или зло въ своето отечество, той се еднакво си припомня, еднакво въздыма за него.

О! Да ли нѣкой отъ насъ повече би обичалъ да живѣе другаде нежели тамъ, дѣто найнапредъ видѣлъ божій день, дѣто найнапредъ задъхалъ въздухъ, дѣто го е пазила и хранила нѣжна бащина и майчина любовъ?

Азъ вѣрвамъ, че не.

О! Въе, прекрасни картини на невинното дѣтство, въе и въ найсилнитѣ години на старостта развеселяватъ и утѣшаватъ чловѣка, който е привързанъ на родното свое мѣсто, на отечеството си! Сѣка прѣчка на тѣзи негова любовъ е единъ видъ болѣстъ за него, която са нарича носталгія — болѣстъ, отъ която мнозина даже умираатъ, като са намѣрватъ дълго време отдалечени отъ своето родно мѣсто или отъ своето обично мѣстопребываніе, разужѣва са, се въ тѣхното отечество.

И тъй, дѣтиската, младежката, супружеската, братската и роднинската любовъ повече кара чловѣка да обича мѣстото, дѣто са е родилъ и порасълъ. Да! И, като си припомни чловѣкъ мѣли или тѣжки и ачестни часове, които е преминѣлъ въ него, не истина, а оне са стопли и сгѣбнава

хазия на новото си отечество. И тъй Молдо-Влашко въ течение на 200 г. си удвои наоелението съ преселниците Българи, обогати са съ народъ, имотъ, искусства и занаяти. Като свободна страна, дѣто земледѣлието не е натварено съ таква налози, като турекитѣ ошури, дѣто лозарството, скотоводството и сѣки родъ занятіе и звание намѣрва поддръжка, за България, който въ България едвѣмъ съ голѣми мажи е подкрѣпвалъ своето съществуване, тѣзъ страна за него бѣше като обѣтованна земя: орачъ, лозаръ, градинарь, простъ работникъ съ наемна работа или независимъ господинъ и търговецъ, тъй скоро тукъ е стигалъ богатство и ставалъ румънскій вражданинъ съ сѣкитѣ права. Тѣзи удобства на охолень животъ и сега ни представя Влашко съ Молдова, Русія и Укрѣско, а да ли е тъй и въ свободна България сега? За жалостъ не можемъ са още съ нищо подобно похвали, когато нашето правителство, занято съ своето вътрѣшно устрояване и преустрояване, не може да укаже още това покровителство на земледѣлието, занаяти и търговията, което земледѣлци, занаятчи и търговци чакатъ отъ него, а са държи още о стария и негоденъ режимъ турекій, който бѣше бичъ не само за населението, но и за самата ни пинакъ богата и плодородна страна, безъ малко не занустида отъ него. И какво още виждаме? Народътъ българскій, както казахме въ началото още на тѣзи статьи, подъ патнека на обстоятелствата билъ принуденъ нѣкогашъ да са изселва отъ земята си, велѣдетвіе на което населението разреждѣло и още разреждѣна сега съ изселването на Турците, а зема ли са предъ видъ — че земята ни днесъ малко са обработва, и страната ни още ще о-

пустѣе отъ население, ако не са укажатъ удобства на външнитѣ наши съотечественици да са върнатъ въ отечеството си и въ непродължително време?

Последній въпросъ ний си неволно зададохме тѣзъ нѣтъ, като са размислихме върху днешното положение на младото наше Княжество, безъ да имаме никакъ смисълъ да припомнимъ нѣкого изотвѣтъ, освенъ назн-си сами — защо да сме тъй недалновидни въ работитѣ си и отауенати!

(Слѣдува)

ОТЕЧЕСТВО.

IV.

По народната биография и библиография.

„Ой ти вътре, горичине,
Що не вѣнешъ да развѣнешъ
Коню грива, момку перчемъ?
Че щѣ ходѣхъ дѣла пѣтя,
Въ гръцка земя каменлива,
Да са пари нанечелѣжъ,
Да си прилиса намѣрижъ —
Хубава дѣвојка млада
И отъ похубава рода,
Че у насъ скопосъ нема
Съ тѣя Турци сичари:
Тѣ ни момцитѣ отбярѣтъ
Че и моми не оставѣтъ,
Хеле горѣ по Софійско!
И отвѣдѣ въ Румѣйско!“

(Народна пѣсенъ).

И пакъ между въѣстителна или въ скоби ще кажемъ, че понеже за изучаването на езика и неговото рационално правописаніе много спомогатъ едновременно народни пѣсни (обаче не тѣзи, които събрали и наредили г. И. В. въ „Народна пѣснопойка, издадена 1880 г. отъ книгопродавницата: Тодоровъ, Недѣлковъ и С-ие“, дѣто хасѣ двѣ народни пѣсни има, тѣзи на Свѣдѣни, 98 и 99 стр.), то азъ си тукъ наумихъ тѣзи пѣсенчица, която вървамъ не земне во внимание нашето българско книжовно дружество, което са пренесло сега въ София, дѣто ще почне пакъ своята литературна дѣятелность съ неуморния и неспѣваемъ свой дѣководител (?) отъ Жоравна г. В. Стояновъ, който на поврѣмен-

ното списаніе е подписвалъ вмѣсто г. Друмева — сега Климентъ Браницки....

Сега да дойдемъ паки и паки на приказката си — за грекоманията, по народната биография и библиография.

Тѣй, братко, много има покръстени отъ Дочо, Даню или Богданъ на *Теодосъ*, отъ Тошо и Тотю на *Теодоръ* (азъ познавамъ единъ Тончо русчѣлия — цѣлъ грѣтъ), а единъ Калчо покръстенъ *Пилевъ* (защо не и Ахилевъ), а Славчо — *Периклисъ*!... Единъ пакъ отъ Одринскитѣ села, — потомѣкъ, види са, на Тракиѣна Орфей,* — понапредъ са е викалъ *Вѣлчовъ*, *Вѣлчовъ* и, като си преобърнѣ името на *Левкисъ*, не само излѣзе отъ казаня свѣршенъ Елиний, но и останѣ професоръ по медицината вътрѣ въ Аѣнна, съ когото и днесъ са хвалятъ Гьлицитѣ.

Другий единъ отъ върховетѣ на Емусъ, като са поучилъ еллинеки и са поклонилъ на святилището на олимпийскитѣ богове, става поревностенъ още потомѣкъ на Горпѣя и отрича не само своето българско происхождение, но и съществуваніето на Българитѣ, които, по неговата много висока теория, не съ други освенъ нѣбогашнитѣ *Траки* съ прилагателното *били-горни*, отдѣто — и *Българи*?! Думата ми е за покойния д-ръ Петра Верона отъ рода *Беронъ* който и днесъ съществува въ Котель, отъ който е и неговъ единъ племенникъ, извѣстниятъ у насъ по ексантричността си и бившии кандидатъ за министъръ на Просвѣщеніето безъ просвѣщеніе, г. д-ръ Васили *Беронъ*, за разлика отъ когото другий пакъ племенникъ въ Румѣния са наименува *Беронъ* Стефанѣжъ; но никой не *Беронъ* съ тѣхното сѣсно фамилиярно име, като че ли е Котель нѣкоя колонія талѣнѣса или греческа, защото тѣхна милость предпочелъ име на *отъ*, а други титулярни сѣтелства — на *ди* (на пр. *Беронъ* и *Вогориди*).

Ето още единъ, о Воже, сѣкій Гьргъ отъ Сливень, името му въ Гьрція некараване на дисъ *Іоаннисъ Допровидисъ*. А знаете ли кой е той *вѣ*, *които* *знаете* *кои* *сме* *ни*? Ако не знаете, да ви кажемъ:

* Името на баснословния гръцкій пѣвецъ, (*Орфейс*), което име на еллинеки езикъ нема никакво значеніе, но като са отдѣли *ор* отъ *февс* и туримъ на *ор* дасія, а въ *февс* промѣнимъ *ф* на *п*, не стане *гор-пѣфс*; оттамъ излазя славянското *гор-пѣво*, или горскій пѣвецъ — *Горпѣжъ*.

(филологъ Іона)

съ любовъ къмъ земята, дѣто найнапредъ е захваналъ да дыши свободенъ въздухъ; пакъ и когато са случимъ на чужбина найчестити и весели, ний се пакъ си напомнимъ за земята, дѣто сме са родили и порасли. И тѣй любовта къмъ отечеството сѣкога прави сърцето ни поърже да тупа — и ний, въ тѣзи минути, като че са намѣрвали въ вѣсторгъ при мисльта само за отечественната ни земя. Да! Тѣзи мълчалива любовъ къмъ отечеството, много пакъ кара чело-вѣка, кога са намѣрва на чужбина, да даде сичко шо има отгорѣ си, само и само да може да са завърне въ него и да бѣде между оѣзи, които му съ били другари въ неговото дѣтинство, другари на невинната и чиста оѣзи радость, за да пожнѣе и да са повесели пакъ съ тѣхъ. За примѣръ на това нека земнемъ оѣзи, които съ били дълго време на чужбина и, кога са заврѣнатъ въ милото си отечество, какъ тѣ са въспиратъ на сѣко мѣсто и са взиратъ на предметитѣ, които имъ припомятъ тѣхното дѣтинство: бащината имъ къща и да е съборена, срутена, изгорѣна отъ казвѣто и да бѣдѣтъ случаи войнски или граждански, ти е за тѣхъ найхубавъ сарай; най-малката градинка тѣхна, дѣто отъ малки съ играли и сѣкакви цѣтѣя брали, за тѣхъ е рай. Да! И сѣко дърво плѣдно или безплѣдно, което са намѣрва въ двора имъ, то имъ драго и предраго, защото подъ него въ дѣтинството си съ почивали подиръ игра. — Сѣка земя има свонѣтѣ свой-

ства, нрави и обичаи, но нравитѣ и обичаитѣ въ нашето отечество до толкова съ вкорѣнѣни у насъ, шото мѣчно можемъ ги остави и забрави за да привикнемъ на други чужди. Когато са намѣрвали на чужбина, то много пакъ не ни са аресвалъ прѣтѣтѣ тамъ обичаи, които са различаватъ отъ нашитѣ. Да! колкото и да бѣде образованна тѣзи чужда земя, колкото и да бѣде тя хубава, и съ подобри нрави и обичаи; то ний пакъ своя народъ, своето отечество, свонѣтѣ нрзвѣи и обичаи по-обичамъ и казвамъ — че сичко по насъ, въ нашето отечество е по-добро, ако и да е на противъ. Сѣка наша ливада струва ни са, че е по-зелена отъ ливадитѣ въ чуждѣтѣ земи, сѣка градина, сѣкай долъ и долчина въ нашето отечество намъ са чини по-хубави, по-привлекателни, по-раскопни отъ чуждѣтѣ; сѣко цѣтѣе, което расте на отечественната ни земя, вижда ни са по-хубаво и като че издава по-прѣятна мирязма отъ чуждото. — На нѣкои привързаностѣта къмъ сичко свое е стига доро до фанатизмъ, шото своето несвѣршенно, до-стопрезрително и лошо, предпочитатъ го отъ чуждото достойно за подражаніе; примѣръ предѣдательтъ на първото (по Марта) и второто (по Октомірія) наше Народно Сѣбрание, който високо проповѣдваше въ едно засѣданіе, че нашитѣ орачи по-хубаво знайтѣ да орѣтъ и обработватъ земята отъ другитѣ, и слѣдователно „земледѣлческо училище“ намъ не ни трѣба, то е

за европейцитѣ макусъ, а ний не сммъ европейци?! И тѣзи голѣма мисль, излѣзла отъ главата на г. Славейкова, намѣри отзвѣтъ у много други глави, които истиникъ стоѣтъ много по-високо отъ Славейковата; но все таки той минува за умѣтъ надъ умнитѣ и патриотъ надъ патриотитѣ — види са, защото е ималъ славно (?) мѣнѣло и като учителъ едно време, и като поетъ (за неговата подражателна Пѣснопойка и *Велчунѣжа*) и найподиръ, като чиновникъ о-собыхъ порученіи въ Сливень при губернатора Ив. Иванова. Тѣй, което увѣкло и г-на д-ра К. Пречекъ да го турѣ между познатѣ български родолюбци, които до окупацията бѣхъ зазели вице-губернаторскы мѣста въ Сливень, Търново, София и Пловдивъ — и тѣй сѣше го мнѣлъ ошибочно въ своето интересно списаніе: „Въ българското Княжество“, преводъ отъ чехскы, 1878 год., тѣй както е мнѣтъ и за корифей на българскитѣ писатели въ голѣмото сѣчиненіе „Исторіята на България“, преведена и издадена на русскы въ Одесса 1878 год. (изж. и за тѣй тамъ гл. 34 — Новобългарска литература, стр. 733.). Азъ вървамъ, че и самъ г. Пречекъ е съзрѣлъ тѣзи си ошибку, която и не ме са забави да поправи.

И пакъ на предметъ си, мои събратѣ, да несприкажемъ тѣй шо започихмы отгорѣ върху любовта къмъ отечеството, а пресѣкохмы приказката си съ наведенния тукъ примѣръ на фалшивъ патриотизмъ въ

да държи политиката на своя патронъ, не позволява на селянитѣ отъ Семиз-Ялъ да си съграждаватъ училището подъ предлогъ, че тѣ избранието мѣсто за училището, пречало и негодно било на Турцитѣ. И за да са покрие тѣзи глупава постъпка (а може-би да не бже подъ отговорностъ), подучилъ Турцитѣ да подадхъ прошение и да сиратъ по-нататъшното граденіе на училището. Вѣднитѣ Българи, като увѣрени въ своята добра, благородна и полезна работа, и тѣ незабавно за туй, че това училище е общинско, въ което има право да са обучавана сѣко дѣте отъ селото трѣбаше логиката (ако я има) на г. началника да го допусне. Най-подиръ можемъ ли ний да са надѣмъ и да допушаме, че Турцитѣ одобрили би и присединили са би на сѣко наше намѣрение и желаніе въ дѣлото на народното образование? Празна работа. X.—

ПОЛИТИЧЕСКАЯ ОТДѢЛЪ

Найважното изъ политическитѣ кръгове въ Европа.

Ето вече двѣ недѣли, какъ е отворенъ английскій парламентъ, но нито положеніето на кабинета, нито сѣдбата на приготвенитѣ отъ него законопроекти сж са изъяснили колкогодѣ. Англичанитѣ бързатъ бавно, но Ирландцитѣ са сговорили помежду си да принудятъ парламента не просто къмъ бавенъ, а къмъ жебешъ ходъ. Въ палатата на общинитѣ едвалъ послѣднѣ са свършихъ пренирнитѣ по поводъ на отиѣтния адресъ на тронната рѣчь. Обикновено тѣзи формалностъ са свършва въ единъ день. Но този пътъ Ирландцитѣ прокараха системата на препречването колелото на долата или туй което се една дума може да се каже *запоръ* (obstruction). Тѣзи система състои въ предложението безпрестанни поправки и въ произнасянето безкрайно число дълги рѣчи. Щомъ, наприкладъ, свършатъ една поправка, става другъ пакъ депутатъ — Ирландецъ и предлага, да са притури на адреса нѣкоя нова дума, като придружи своето предложение съ пространна рѣчь, послѣ излази третій, четвъртъ и т. н. Сичкитѣ сж длъжни да слушатъ, и сѣко възражение подава непременно поводъ за продължителни пренири. Но въ нѣкои поправки да са избгнатъ възраженията е не възможно, а за туй велею неволею дохожда работата до бой, и послѣ още сѣко едно предложение да са вотира. Тѣй при министерството Беконсфилдъ веднѣжъ са удало на Ирландцитѣ да протакатъ едно заседание на парламента цѣли 22 часа.

Сичката тѣзи тактика са прокара отъ Ирландцитѣ съ смисълъ да въспрѣтъ извѣстеното вече отъ Гладстона вънасяне билля за репресивнитѣ мѣрки въ тѣхната страна, и да дадхъ време на ирландскитѣ безредици да зематъ запаметителни размѣри и да усилятъ недоволството на правителството. Слѣдъ една предложена поправка Старецъ Гладстонъ не са стѣрпѣлъ и громколасно протестира въ противъ туй умниженно злоупотребиеніе съ свободата на парламенскитѣ пренири!

Въ Англія, наистина, нема законъ, който е приетъ въ сичкитѣ конституционни държави: да пущатъ на гласъ предложеніе за прекратяването или свършването на пренирната (la cloture). Въ „Дели-Нюсъ“ съ самоотвържеността на истинскій либералъ говори даже, че „запорътъ е само ордіе въ рѣцѣтъ на меньшинството противъ деспотизма на болшинството“. (Чувате ли, български депутати — либерали и консерватори? Р.) Не помалко даже и английско-

то тѣриѣне са пукнало; сичкитѣ либерали и консервативни газети еднакво сж разгнѣвени противъ законното поведеніе на Ирландцитѣ, и вече си преговарятъ, че въ министерството са готви *cloture-bill*, т. е. законопроектъ за прекратяването на пренирнитѣ, но опредѣленіето отъ болшинството на палатата.

При тѣзи дебати главнитѣ агитаторъ на Ирландія, който е и членъ на парламента, и подхвѣтъ за противозаконна агитация — Парнеллъ, като отговаря на горѣупоменатата забѣтка Гладстона, прямо, безъ забикалки обѣсвилъ, че *Ирландія търси разрывъ съ Англія и пълна национална автономія*, и че ако са введхъ репресивнитѣ мѣрки, то първитѣ арестъ ще бже сигналъ за всеобщо прекъсване арендинитѣ платѣжи. Ефектътъ, произведенъ отъ тѣзи думи, билъ грѣмъденъ, възбужденіето било тѣй силно, што заседание не забавно са затворило. Но въ тѣзи здрава английска атмосфера хората не са лесно предаватъ на страхъ или отчаяніе. Заевлението на Парнелла не побъркало на прежната глава на гомрулеритѣ Шоу (Schaw) съ 15 ирландски депутати да са отиѣли отъ Парнелла и да образува отдѣлна група на „Ирландски виги“, помалко радикална. Споредъ послѣднитѣ извѣстия, Парнеллъ билъ освободенъ отъ сѣда, защото заклетитѣ сѣдници не можли да додхъ до никакво съглашеніе помежду си, и вердиктъ не станалъ.

Но сичкитѣ тѣзи препири оказали своето дѣйствието на министерството. То са убѣдило въ туй, че първоначално приготвенитѣ аграрній законопроектъ твърдѣ слабо и сѣко удовлетворява на дѣйствителната нужда на страната, че необходимо е да са усили съ по-широки льоти въ полза на арендаторитѣ; че, найподиръ, само законътъ, който сжщественно облекчава економическото положеніе на масата отъ населеніето, може да оправдае и уравнивѣси едновременно въвеждане на найстрогитѣ репресивни мѣрки.

Естественно, че интереситѣ на външната политика сж минали сега въ Англія на вторій планъ. Вижда са, че само министерството на тогчасъ не е противъ отлагането рѣшеніето на грцкѣ въпросъ, пакъ и нема време да игра въ дипломатическата шахматна игра съ князя Бисмарка, който, както са види, е рѣшенъ да залови този въпросъ въ своитѣ рѣчи. Разумѣва са никой другъ не е, а той е посѣтътовалъ Портата да напоави, но изразѣнието на „Сѣвъ-Нѣм-Алгемайне-Цайтунгъ“, новия шахматенъ вѣрѣжъ срѣщу Европа, именно: безъ да споменува даже за третейски сѣдъ Портата да са обѣрни къмъ държавитѣ съ проща — да утълюмонни своитѣ посланици въ Цариградъ съ нови нужни инструкции за новото обсъждане въпроса по поправянето на грцеската граница! Тѣзи граница я поправяхъ на берлинскія конгресъ, поправяхъ я на берлинската конференция, — защо да не я надпоправятъ пакъ, когато туй прекарване на времето никого нищо не задѣжава, а помежду това и на Бисмарка е на ржката?

Върху грцкото правителство отъ сичкитѣ държави сега става ново съотвѣтствующе „притискане“, както са хортува на дипломатическѣ езѣкъ. Горката Гърція! Ето вече петъ години какъ я притискатъ, — даждѣ й малко да си поотдхне съ надежда, и пакъ я притискатъ, пакъ я обнадеждатъ и пакъ стѣснитѣ! Но Гърцитѣ не претаватъ да горѣтъ съ воинственъ огънь; мжчно е само отдалѣтъ да са рѣши, каквози ли е то горѣние което неминуемо ще избухне съ чудьканъ пожаръ, или пакъ може да тлѣе много време, безъ да угасне и безъ да пламне?

Не знаеми до колко е вѣренъ разговорътъ Кумундуросъ съ корреспондента на „Белгиската газета“, — твърдѣ е възможно и корреспондентътъ да го е измислилъ, — но той не е лишенъ отъ занимателностъ, и

именно за насъ Славенитѣ. Кумундуросъ ужъ са билъ жаловалъ корреспонденту за начина на дѣйствието на Австрія и Германія. Видно, казалъ той, тѣзи държави ще иматъ важни интереси на Истоку, виднотъ най-дружествената и полезната за Нѣмцитѣ нація ще бже Гърція; безъ съмнѣніе, време е вече, при близкото паданье на Турція, да са земхъ мѣрки за *издиганіето на оилотъ* (digue) *противъ Славянитѣ на Балканскѣ полуостровъ*!... Може би и дѣйствително грцескитѣ дипломатъ да е искалъ да съблазни Австрія и Германія съ тѣзи заслуги, които Гърцитѣ можатъ да сторятъ на нѣмскитѣ заѣтни замисли противъ балканскитѣ Славене! Наивнитѣ грци наистина си въображаватъ, че тѣ сж нужни на Австрія и Германія, и че Нѣмцитѣ безъ тѣхната помощъ не ще да си добѣхъ сгоди!... Нека Гърцитѣ си дадхъ трудъ да прочетхъ баритъ разсѣденіята на прусската газета „Националь-Цайтунгъ“ за ползата на колоніитѣ. „Онѣзи колоніи, сж добри, казва тя, които деждѣ не далечъ отъ държавата; още подобри сж онѣзи, които допиратъ до нея. Таковъ значеніе иматъ за Русія средне-азиатскитѣ владѣнія, и за Германія найдобрата колоніална политика състои въ туй — да вървимъ уловени за ржѣ съ Австрія. *Найдоброто поприще за нѣмското трудолюбие предстаея Балканскитѣ Полуостровъ*“.... Сжщото са потвърдѣва, ако и отъ друга точка зрѣнія, извѣстната „Аугсб. Алгемайне Цайтунгъ“, въ една статья подъ заглавие: „Кждѣ ний отинами?“ Е, че еждѣ — се на схія Балканскій Полуостровъ! При туй газетата пресмѣта дипломатическитѣ успѣхи на Австрія въ Србія, дѣто е сваленъ отъ австрійцитѣ Ристичъ, и въ България, дѣто тѣ искатъ отъ правителството поскора на права на жѣлѣзни пъкъ, нуженъ не толкозъ на България, колкото на Австрія — и само на Австрія... Въ минутата, като извличахъ тѣзи редове изъ московската газета „Русъ“, българ. министръ на външнитѣ работи, г. Стойчовъ, дойде по море въ града ни, отиѣто и заминува за Вiena — вѣроятно по въпроса за жѣлѣзницитѣ.

Тѣмо на време и Standard съобщава, че ужъ князь Бисмаркъ предполагалъ да испуни въ Турція, и най-много въ Македонія сичкитѣ вакуфи, т. е. земи които принадлежатъ на мечетитѣ, както щѣтъ да купи или да прекупи подъ аренда рудницитѣ на Олимпъ. Слѣхъ съ прѣска, че съ тѣзи цѣлъ ужъ, при помощта на канцлера, образува са една компания съ капиталъ отъ 90 мил. марки. . . . Работа гранциозна и отъ възможнитѣ.

Съ една рѣчь — Нѣмцитѣ са располагатъ, макаръ още въ областта на помислитѣ, съ Балканскій Полуостровъ отрано, и тѣй свободно, като законни наследници на бждущее едно настѣпѣ, безъ да си напомятъ француската поговорка: *че тѣ правятъ смѣтка безъ домакини*. . . .

А Франция, както са види, отекла са отъ грцеската политика на несполучливия участника въ Берлинскія Конгресъ Валдинтона. Освенъ него, тя сама са смѣе дносъ надъ своя Академикъ-министръ Бартелемі Сент-Илеръ за издаденіа отъ него циркуляръ по грцескитѣ работи, който произведе голѣмо безпокойствие въ сѣбѣ и на самия му съчинителъ — не малко неприятности. Тя са смѣе, но съвременно са и чомери: защото посредъ съживеното, саркастическо и сѣрдито бърборанье на газетитѣ, само органътъ на Гамбета пазѣ зловѣно млчание, не продумъ ни рѣчь, — отъ което, разумѣва са, сичкитѣ изведоха заключеніе, че положеніето на С.-Илера не е зѣраво.

И за Гамбета нѣщо има. — Изборитѣ на муниципалнитѣ сѣвѣтници во Франция (а тѣ сичкитѣ сж 480 хил. души) бѣше едно поразябнитѣ за партіята на непримиримитѣ или на комунаритѣ, и побѣда за Гамбета; доро и въ Парижъ болшинството на избранитѣ е отъкъмъ партіята на умѣренитѣ республиканци, или своего рода кон-

серватори. Прогрессивниятъ вървѣжъ на работитѣ во Франція е дошелъ, че республиканската легална форма са евява дѣйстви-телно консервативно начало по отношение, на пр., къмъ принципа на хроническата революція. Съ една рѣчь, значеніето на Гамбета си усили и Франція вече привик-на да гледа на него, като на свой (хду-щій глава. . . . Гамбета, като уменъ чело-вѣкъ, добръ проумѣ, че Франція е единъ историко-политическій организмъ, който и-ма своитѣ законни инстинкти и нужди, не-различни съ битіето на голѣмата държава. А тѣзи инстинкти и нужди състоятъ, ме-жду другото, въ необходимостта да са под-нови значеніето на Франція въ семейство-то на народитѣ и да си отмести на Гер-мания за временното унижение. Въ резул-тата на изборитѣ едва-ли можемъ са сум-нѣва при тѣзи административна централи-зация, наредена въ Франція още отъ На-полеона I и която презитѣ сичитѣ ста-нали слѣдъ него промѣненія на правител-ственитѣ форми. — Се по този предмѣтъ една любопитна дописка изъ Парижъ че-темъ пакъ въ *Русь*.

„Вече 10 години има въ Франція распу-блика, т. е. тѣзи политическа форма, са-мото название на която говори за туй, че на нѣрѣй планъ са показватъ живитѣ ин-тереси на обществото, което само ги об-сжда и разрешава, споредъ както ги то разумна и съгласно неговитѣ нужди. Вж-трѣ въ 10 години тѣзи форма можѣ да са организова и заздрави въ съзнаніето на населеніето и да прѣучи доро много ней-ни врагове на туй, че тя е самото ней-трално землище, което най-спомога да при-мири и усюкон умоветѣ. (Нема ли да са намѣри и за насъ нѣкое землище, което да украти алѣ развѣнчуванитѣ ни духове — и да престанатъ веднѣжъ да са сѣбога тѣзи безполезни пренирини и язвителни лични нападенія доро и между малцината наши държавни мъже? — Ази мисля, че има, и туй здраво землище е самата ни широка и преширока конституція, която напийтъ крѣхъ още политическій стомахъ не мо-же да смѣли, но полска-лека ще привикне съ време, както и франц народъ гледами слѣдъ толкови и тагвизи преврати едвамъ зель да привиква на республиката — и туй еж Французѣ, ами ний Българитѣ можахм ли тѣи отведнѣжъ да затичамъ, шомъ са родихмъ? . . . По-малко *иматъ*, а по-мно-го разсѣдъкъ трѣба, за да са проумѣимъ единъ-другий. — Рех) А на дѣло са вижда, че сега едвамъ ще излѣзе на сцената на-родотъ на Франція, този *голѣмъ народъ*, съ неговитѣ интереси и стремления, ще са отворятъ неговитѣ погледи на собственото положение . . . и че, най-послѣ, самъ той, французскій народъ, който цѣло сто-лѣтіе е носилъ на плещитѣ си различни експерименти на своитѣ правители. — ще земне въ рѣцѣтъ си устройството на сво-та сѣдбина. Наивнитѣ хора еж мислѣли, че республиката ще бже съвѣтъ проти-воположна на имперіята, че тя е корена ще истръгне старитѣ редове, намѣсто ко-ито и точасъ ще изрѣте новото дърво на свободата и на всеобщото доволство. А съ-евѣмъ друго излѣзе: старото здание е по-правено и вапсано изотвѣтъ, безъ да бже никакъ измѣнено отвѣтрѣ. Имперіята пад-на и нема вече тронъ, който са замѣни съ трибуна, но останаха въ пълната си екла: ежщата всемогща бюрократія, еж-щата магистратура и полиція, този пакъ мъртвешки формализмъ на канцеларскитѣ редове, туй пакъ административно устрой-ство на департаментитѣ. . . .“

Ний прекъсваме туъ отгорната парижка дописка, за да свършимъ съ гръцкѣй въ-просъ, който днесъ интересува цѣль свѣтъ и не безъ интересъ е и за насъ Българитѣ, тѣхни едновѣрци, ако и не тѣхни е-днородци.

По-горѣ споменахм, че по починка (и-нициатива) на Бисмарка континенталнитѣ държави са рѣшили да стѣнятъ съ Пор-та

та въ нови преговори за гръцката граница т. е. да са сговорятъ за видоизмѣненіето на границата начѣртана отъ Берлинскія конгресъ! Истина, че помощникъ министра на външнитѣ дѣла — Дилъ заевилъ не-давно въ долната палата, че „държавитѣ стоятъ на програмата, изложена въ нота-та на турската правителство отъ 25 Авг. м. г., въ която е казано, че държавитѣ не могатъ да допуснатъ обезпѣдания на гра-ницата, установена на Берлинската кон-ференція“. Но туй заевиле, което изново съживи надеждитѣ гръцки, противорѣчи на по-прѣсни факти на континенталната по-литика, въ която безъ сумнѣніе трѣба да са присѣдини и английскитѣ кабинетъ. Пакъ и трудно, ако не са присѣдини!

Ето какъ категорически са изразва по този предмѣтъ *Times* отъ 21 Ян (и с.): „Ако Гръція уноретвува, ще докара рабо-тата да я предоставятъ на нейната участъ. Гръцитѣ може да мислятъ, че Гладстонъ държи за тѣхъ. Истина, че той имъ жѣлае доброто, но да предположимъ, че той ма-каръ една секунда мисли за туй — какъ да имъ помогне, щѣше да бже такава смѣла ипотеза, която, освенъ Гръцитѣ, никой не би измислилъ. *Никое министерство не би рискувало да поднесе тѣй на себѣ си смъртна присѣда*“ . . . Гръцитѣ оче-викатъ, че предполагаемата конференція въ Цариградъ (явно безъ тѣхно участие) по опасна е за тѣхъ, нежели отблъснатія третейскій сѣдъ. Но никой не слуша тѣх-нитѣ вопли. . . . Т.

НАШЕНСКИ НОВИНИ

Мнозина еж забѣлѣзвали, тукаш-нитѣ Гърци-гатузи, кога минаватъ по край българската черква съ мър-твецъ, не са сипратъ предъ вратата черковни, както това правятъ на-шитѣ поново при зампуваніето си край гръцка черква. Тукашното ира-вославно-гръцко население съ това показва невниманіе и неуваженіе къмъ божитѣ храмове, безразлично на каквато и да еж народностъ, или още са намѣрватъ Гърци съ здравъ разумъ, които да уважаватъ прогла-сената схизма отъ гръцката кон-стантинополска черква, не по на-рушеніе нѣкоя догма отъ страна на българското духовенство, но изъ от-мѣщеніе къмъ него?

Ний обвиняме да вѣрваме, че ако са намѣрватъ още нѣкои партизани на тѣзи схизма, ще са образумятъ и сами ще са смѣхтъ и ще кълнатъ онѣзи, които еж я прогласили тѣй беззаконно и песьобразно съ духа на времето.

— Вчера, 4 Фев. сутринѣта, съ на-рахода отъ Цариградъ въ града ни пристигнахъ българскитѣ министритѣ на външнитѣ дѣла г. Стойчевъ, кой-то зампува оттука за Виена, като представителъ на българското пра-вительство въ комисіята по въпро-са за желѣзницитѣ между Турція, Ав-стрія, Сърбія и Българското Княже-ство. — Неговото мѣсто въ Софія, казватъ, щѣлъ временно да занима-ва г. Стойковъ, началникъ на по-литическія кабинетъ на Н. В. Князя.

— Вечерѣта 4 Февр. въ града ни пристигнахъ по желѣзницата и зам-пъ за Цариградъ, графъ Хацфелдъ, германскій посланикъ при висока-та Порта. Той твърдѣ блѣскаво са

посрѣщилъ на станцията отъ Варнен-скія префектъ и отъ кмета, който по този случай го поздрави за до-брѣ дошелъ съ тѣзи думи на фран-цузски:

„Вѣще Превъсходителство! въспол-зуванъ отъ случая, считамъ са за честитъ да Ви израза отъ страна на варненското население най-радушни-тъ чувства къмъ Ваше пресъходи-телство, като къмъ представителъ на правителството на Н. В. Импе-ратора Вилхелма, въ високата лич-ностъ на когото источнитѣ христия-не, особно Българитѣ гледатъ свой покровителъ слѣдъ Н. Н. В. Царя-Освободителя.“

Пб чуждестранното законо-дательство.

Сенатътъ и палатата на депутатитѣ въ Франція прѣли и предѣлателъ на рес-публиката овнародвалъ законъ, съ който преподаваніето на гимнастиката става за-дължително въ сичитѣ правителствени мѣжки учебни заведения. — Ний надминува-ми Французитѣ въ туй отношеніе, защото у насъ и въ женскитѣ учебни заведения правятъ гимнастика, за да не поднатъ по-доу отъ мѣжжитѣ; не знаимъ само въ търновската женска гимназія (защото тамъ мѣжка нема) какъ мислятъ за гимнастика-та въобще.

Въ единъ отъ столичнитѣ вѣстници, ако помнимъ добръ, бѣше са писало есепсъ, че законопроектътъ на французското пра-вительство за събраніята и клубовѣтъ прѣтър-пѣлъ голѣми измѣненія въ палатата на де-путатитѣ. Седмата статья отъ този зако-нопроектъ запрещава юридическитѣ събра-нія съ цѣль да обезпѣдатъ политически въпроси, освенъ лекции и бесѣди (*conferen-ces*) и тя била редактирована тѣй: „*Toutes réunions publiques périodiques dans le but de traiter de matières politiques sont interdites. Toutefois cette interdiction ne s'ap-lique pas aux conférences.*“ Правителството въ засѣданіето предложило друга редак-ція, която са и прѣла отъ палатата: „*Les Clubs demeurent interdits — клубовѣтъ ос-таватъ запрети*“ Прѣсти били нѣколко поправки и допълненія.

Н. В. Като страхлива „Св Българія“, спо-редъ в. „Работникъ“ брой 7-й, тя немаше куражъ да преведе отгорната французска фраза, нито пакъ да говори повече за този деликатенъ въпросъ, въ който ний пакъ сме по-напредъ отъ Французитѣ — да дума кой какво ще, добра ни е намъ Конституціята, че ни дава таквизъ широки права, за които и Французитѣ трѣба да ни завикатъ! А колкото за сътрудницитѣ на нашата газе-та, да не са стрѣса толкови почтенитѣ дописникъ на „Работникъ“ отъ Варна въ послѣдния му брой 8, — бившии редакторъ на усоншия „Варненскій Вѣстникъ“ — кой-то наистина, че безъ сътрудници и тол-ковъ не можѣше да са издава, та по себе си мисли и за другитѣ вѣстникоиздатели. Най-послѣ, като неговъ пакъ доброжелател, ний го събѣтваме, че той г дописникъ не-ка по-малко прекарва времето си въ ту-кашния Клубъ-кафене на г. Минайкова, а повече да са занимава съ изучаваніето на Временнитѣ сѣдебни правила и сички дру-ги книги по законоустройството и въобще по законопознанието; защото инакъ нема да аже добръ сѣдѣ, като членъ на Вар-нен. Окр. Сѣтъ, сега, както не бѣше и добръ редакторъ на „Варнен. Вѣстникъ“

Гедак.

Оригинални изслѣдованія по игиената на не празна- та жена и на новороде- нитѣ дѣца.

Отъ Д-ръ С. Христовъ Загорски.

(Продължение)

Единъ нѣтъ зародишътъ пещеленъ, жената вече не принадлежи само на себе си, отъ тая минута тя има двѣ роли да играе въ пространната природна сцена: тя има двѣ длъжности: първо сназване на своето тѣло въ пълно здравіе, съ което да осигори единъ благополученъ свършекъ на кризата ще постепено ѝ се приготвява отъ страна на природата, и второ да сназва повърхнинитѣ отъ природата, ней денозитѣ, когато тя (майката) трѣба да възвърне въ свършено и развито състояние на опредѣленото време, което никогашъ не подминава деветъ мѣсеца.

За да може впрочемъ жената да отговаря на двѣтѣ свои роли дадени въ това време; щото слѣдъ пестеченіето на тѣя деветъ мѣсеци, да може тя да приеме своята награда придобита съ непрікѣснатитѣ си затрудненія въ това време; и наконѣцъ тоя нейнъ трудъ за да ѝ бѣде по-легкъ, трѣба да се постави въ нѣкакви условия и да нази нѣкои правила, благодареніе на които само „като сназва сама себе си, ще сназва съвременно и плодътъ на свойтъ трудъ сръщу злѣнитѣ, които би послѣдвали отъ непріятнитѣ впечатленія претърпѣни отъ майката предъ ражданіето.“

Тѣя условия и правила сж слѣдующитѣ:

ЧАСТЪ ПЪРВА

Предъ ражданіето

Въ тѣзи частъ нѣй ще изложимъ: грижитѣ които непразнитѣ жени трѣба да зематъ въ време когато са тѣ трудни, за подобряваніе тѣлосложеніето на дѣтето и за приготвеніето на себе си (майката) въ отхраната негова, сиречь, игиената на трудната жена.

Първа книга

Игиената на непразнитѣ жени

Въ матката (матрата) дѣтето сж тѣло съобразява съ майчинитѣ си животъ, щото здравіето на едното право здравъ и другитѣ.

Не само че би чловѣкъ только залягалъ (пастоявалъ) върху предназначенията що би трѣбало да зематъ женитѣ когато сж непразни, за да назятъ здравіето си и да отбѣгватъ похабяваніето (помѣтваніето), но още за вліяніята що би произлѣзли отъ побъркване на тѣхнитѣ реджимъ, както и безразсѣдїята, които могатъ повлія върхъ дѣтето. Желателно би било щото науката да би имала за всяка болестъ по една добра монографія, която да би опредѣлила вліяніето на всяка отъ тѣхъ върху зачатїитѣ плодъ. По за жалостъ по

тойзи родъ изслѣдованіята сж твърдѣ малко, тѣй щото още не са знае точно кои и какви сж загубитѣ що претърпѣ дѣтето първо: „подъ самото вліяніе на една тежка болѣсть отъ страна на майката и послѣ подъ онова отъ дѣйствието на лѣкарството употребено за покриваніе на тая болѣсть.“

ГЛАВА ПЪРВА

Реджимъ (діета) на непразната жена.

Непразнитѣ жени длъжнеятъ только за съхраненіето на здравіето си, колкото за отбѣгване недоносваніето (похабяваніето) и на премождіята що би послѣдвали; длъжни сж казваме да зематъ нѣколко предпазителни мѣрки и да са подчинятъ на единъ съвѣтъ особенъ животъ.

Тукъ женитѣ трѣба да са пастроятъ по съвѣта на единъ медицинъ който да уреди тѣхната храна по единъ удобенъ начинъ, като имъ препорѣча и разясни какви опасности могатъ произлѣзе отъ невнимателното облекло, както отъ прѣстѣгваніето на корема (търбухътъ) въ вреда на дѣтето, и не свършенното развитіе на боскитѣ и зърната имъ, отъ прѣстѣганьето на корсетитѣ, като съвременно имъ препорѣча упражненіе въ чистъ въздухъ, въ всеко време, а най-малко на открито слънце, и никогашъ да не са расхождатъ до отпаданіе (заморяване), по този начинъ женитѣ не сж робини нито длъжни за неопредѣлено застояваніе на едно мѣсто, което не е нужно освенъ въ извънредни случаи, като кога на пр. нѣкой теченія или болѣзни на матката имъ правятъ да са бонмъ отъ помятаніе (похабяване) и виждаме че животътъ имъ е въ рапортъ съ тѣхното положеніе. Тѣя правила взети и съ добро вниманіе изслѣдвани предпазватъ отъ компромитиране здравіето на непразнитѣ жени отъ една страна, а отъ друга ги приготвятъ да допесхтѣ на пълно едно здраве и развито дѣте.

1. *Упражнение.* Умѣренитѣ движенія за непразнитѣ жени сж неизбѣжно нужди, но не трѣба да тичатъ или да танцуватъ, запрѣтава имъ са за време на нѣколко мѣсеци затруднителнитѣ пжтешествія, да не са расхождатъ съ каруци безъ люлки или да ѣдатъ на конь, съ една дума трѣба, да отбѣгнватъ отъ пѣвиредни заморяванія, както по-горѣ казахме; растрѣсаніе на тѣлото и силни движенія би причинили растрѣсаніе на съдържатитѣ си органи въ търбухътъ и които могатъ стана причина на едно предвременно раждане. Isidore Geoffroy Sainte-Hillaire, за да докаже вліяніето на растрѣсаніето, което въ нѣкои случаи претърпѣватъ майкитѣ и раждатъ оначии дѣца, той е земалъ ейцата отъ поднасадени кокошки и ги е разхлонувалъ и наблюдавалъ до узнаніе че пзмжтениѣ нилета отъ реченитѣ ейца сж били съ оначии устрейство.

Тѣя правила сж неизбѣжно нужд-

ни и са препорѣчватъ особено за женитѣ отъ по-горниѣта класа, а колкото за работната класа и за селаченитѣ, тѣ могатъ безъ никакви неудобства да продължаватъ своитѣ обикновенни занятія, както що е на пр. работниѣто на земята и други подобни; въ тога отношеніе всѣки отъ насъ знае, че послѣднитѣ правятъ исклученіе по тѣлосложеніето тѣй расположени: битѣ сѣмъ очевиденъ въ нѣколко случаи, дѣто сутринна непразната селенка отива на нивата да копае, а на вечеръ вмѣсто да са завърне съ мотиката на рамо, тя са враща у дома си съ едно новородено което либаво прегръща въ обятїята си; такива примѣри сж често срѣщатъ у селаченитѣ въ които работливитѣ животъ на противъ улеснява непразнитѣ имъ животъ; за тѣхъ почивката е неизбѣжна само когато жената страда отъ болѣзни на коремътъ или на бѣбрецитѣ, или е имала изъ напредъ нѣкое похабяваніе и дава съмнѣніе за подобенъ случай, само тогава тя жена са задържа на лѣгло то си.

II. *Въздущнѣ.* Непразната жена трѣба да живѣе въ къщи съ чистъ и променяемъ въздухъ, вѣнъ на слънце и ако е възможно въ кѣратъ (полство), на това основаніе D-r Minaret казва: „най красивитѣ дѣца сж раждатъ на полето (селата), по сжщїитѣ резонъ плодороднитѣ дървета въ откритъ въздухъ даватъ овози по-много зрѣли, но по-едри и по-красиви отъ онія що вѣхнатъ и изнемошаватъ въ стѣкленитѣ топици и отелабнелитѣ оранжерїи.“ Человѣцитѣ не сж никакъ предназначени да живѣятъ струнани като мравитѣ въ мравуници, и дѣхтѣ чловѣчески е смъртоносенъ за подобїитѣ му (чловѣка); слѣдователно непразнитѣ жени трѣба да отбѣгнватъ живѣянїето въ низки, влажни и съ непроменяемъ въздухъ мѣста, въ които господствува една голѣма топлина и струиваніе отъ множество чловѣци.

На често непразни жени находящия въ нѣкой балъ или театръ пълни съ множество народъ обѣщатъ че врѣставатъ движенїята на дѣтето въ тѣхната утроба, прѣстѣгваніе на матката захващатъ, които често произвождатъ похабяваніе; а вспѣко това зло произлиза отъ задушениѣтъ и развалениѣтъ въздухъ, който майката е динела въ тѣя мѣста.

Подобни злащастїа са случаватъ и когато жената динна въздухъ прѣтоваренъ съ въглекислотн (co; co2) По тоя предмѣтъ Tauriceau разказва за една черачка, която като раснапла съ въглища единъ мангалъ въ стаята си дѣто подпръ малко захваща да динна тежко, прѣхваща я сърдцеболѣіе най-послѣ са похабяна.

Ако една непразната жена нарочно задържа динанїето си може да произведе такива движенія на дѣтето въ утробата си, които сж и съ рѣка панинватъ и узнаватъ. Влатиститѣ

исваряния тоже произвеждатъ своитѣ злини, като пренятетвуватъ на зародина или като заипратъ развитіето на зароденото дѣте и го безвременно умъртвяватъ." дѣто блатата сж много, забѣлѣзватъ са твърдѣ много похабяванія между женитѣ." (Слѣдува.)

РАЗНИ

На 1 Февруарій трима пжтника Българе, добръ обржжени съ мартинки и револвери отивали къмъ Камчіята, срѣщатъ ги глотница вълци. Пжтниците упорно са захищавали и убили 4 вълка, но найсетитѣ биле изедени отъ тѣхъ. На другія день на онова мѣсто сж намѣрили 4 тѣ убити вълци съ остаткитѣ отъ изеденитѣ трима человекъ револверитѣ, мартинкитѣ имъ и проч.

Единъ мъжъ съ жена си отъ Тестеджии отивалъ за Мънастирь, по пжтя го срѣщатъ два вълка, които са доближавали до него на 40 крачки и по-надалечъ слѣдвали още два. Селенинѣтъ макаръ и да е ималъ мартинка, но не са рѣшилъ да грѣмни за да не разяри повече звѣроветѣ. И така тѣ сж преслѣдвали отъ звѣроветѣ чакъ до самото село.

На 5 Февр. вечерята е станалъ силенъ пожаръ въ село Мънастирь причиненъ отъ Турцитѣ, които по цѣли нощи са събиратъ тамъ по кафенета на тайни съвѣщанія.

Между Кунъ-Тене (Провадійско са поевила шайка отъ турски разбойници, а полицейскитѣ жандарми и старшія въ с. Тестеджии ниянствуватъ по случай на свадбитѣ, които сега ставатъ. Щастлива ера за бездѣлницитѣ. Да живѣе министерството!

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Дирекціята на Варненската Реална Гимназія публично благодари на г-на Анастасіосъ Мустакидесъ, нисаря на гръцката община, за дѣто има добрината да подари на Гимназіята една плоча, върху която са намира отпечатанъ скелета на една риба, голѣма до 35 сант. намѣривъ изъ околността на гр. Варна.

Варна, 6 Февр. 1881

Директоръ, Пенчовъ.

ПОДАРЪЦИ.

Съ удоволствие и благодарение обнародвами че г-нъ П. Х. Пенчовъ, директоръ на Варненската реална Гимназія, подарява на Вечерното училище въ града ни едно тримѣсечно течение отъ в. „Свободна България.“

Корреспонденція изъ Софія прѣта и ще бжде обнародвана въ своето време.

КУРСЪ НА МОНЕТИТЪ.

(30 Януарія.)

Пол-имперіалъ въ лира т. 100 гр.	90,20
Наполеонъ „ „ „ „ „ „	88
# австрійска „ „ „ „ „ „	51,10
Валуты споредъ тарифата цариградска съ 2 1/2 % шконто	
Рубли чистаго сребра за 1 лира	141,20
„ нови рубли „ „ „	128,20
„ истрити „ „ „	141,20

ОБЯВЛЕНИЯ.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 76

ВАРНЕНСКІЙ СЪДЪ. ПРИСТАВЪ

На основаніе пенълнителнитѣ листъ, издаденъ отъ Варн. Окр. Съдъ № 581, Азъ Саввовъ съдебенъ приставъ при Варн. Окр. Съдъ, обявлявамъ за всеобщо знае, че отъ 15 Февруарія т. г. ще са почне публична продажба съ наддаваніе са недвижимо имущество принадлежаще

на Янули Димитріу и състояще: половина отъ едноетажній домъ нахояще са въ градъ Варна 1-й участъкъ № 522 улина Варненска, и съ 622 квадратни аршина дворе. Тъзи недвижнмостъ не е подъ залогъ, и са продава за удоволвореніе искътъ на Панайотъ Милтіяди Фуртуна. —

Наддаваніето ще почне отъ (4000) четири хиляти гроша, и ще са продължи 61 день.

Желающитѣ да вземжтъ участіе въ наддаваніето, нека са представятъ всѣкій день въ канцеларіята ми отъ 10 часа преди владитѣ до 1 слѣдъ владитѣ. —

Варна 24 Януарія 1881 г.

Съдебній приставъ А. Саввовъ

ИЗВѢСТІЕ

Българско-Русско търговско общество има честъта да извѣсти на почитасмата публика, че докара отъ Руссія разни русески стоки, както: разни офицерски и сълдатски вѣщи, сукна, захаръ на глави и нарѣзани, чай на фунтове, свѣщи Стеаринови, Невски, самовари, иконц, хайвери, брашна, калчища, важа бѣли и катараяни, разни напитки и разни вѣщи отъ Варшавско сребро. Цѣни умѣрени.

Обществото прѣма и разни поржчки комсسیونни и експедиціонни.

Магната са намира наредъ съ военніятъ складъ на брѣга на морето близо до Агенството на Рус. Общ. Пар. и Торговлѣ.

Варна, 11 Декемвріи 1880.

ТЪРГОВСКИИ БЮЛЕТЕНЪ

(Споредъ изложеніето на „Бълг. Търг. Дружество“. Въ лира тур. 110 гр.)

Варна, 30 Януарій 1881.

Колониялни стоки.		
Захаръ Трнестъ L. Z. R. тор. ок.	4.34	
„ торби F. & R. Z. K. Z.	4.32	
„ глави по 2 оки ок.	5.30	
„ □ нарчета ок.	5.30	
Кафе I Rio ок.	11.20	
„ II „ „ „ „	10.10	
„ III „ „ „ „	9.10	
Газъ Prath I текет. кас.	69.	
„ II безъ текет.	—	
Орисъ Женова 6 звезд. тор.	212.	
„ „ 3 „ „ „	210.	
„ „ 6 „ „ „	208.	
„ Английски I „ „	178.	
„ „ II „ „ „	175.	
Макарони и фиде Женова кас.	44.	
Ехрмжъ I, II „ „ „	50—55.	
Спиртъ уладовка 39 града ок.	6.10	
Свѣщи спармацетъ 6 кил.	45.	
„ „ 7 „ „ „	55.	
„ „ 11 „ „ „	78.	
Лимонъ тозу ок.	33.20	
Калай ок.	18.10	
Нинадхръ ок.	7.30	
Синило Бенгалъ I, II „ „	110—130.	
„ „ „ „ „ „	170.	
Баскръ, въ лира тур. 100 гр.	13.	
Джамони прѣта 25 до 40 кас.	84.	
Сардели Марсilia кас.	194—200.	
Карфици № 15 до 22 вар.	82.	
Черъ пиперъ ок.	8.20	
Тенекета I, II, кас.	120—125.	
Чилигъ Трнестъ кас.	165.	
Дървено масло I, II, ок.		5.20—6.—
Маслини I, II, ок.		2.20—4.—
Кжиа Мжекръ чова I.		4.20—5.—
Червенъ пиперъ I. ок.		5.20—6.10
Сапунъ I, II, III, ок.		3.00—5.00
Соль европейска % ок.		нѣма.
Манифактурни стоки.		
Презка I качес. № 8/14 1 пак.		59.
„ II № 8/14 12/14 1 „ „		56.
„ III № 8/14 12/14 1 „ „		54.
„ I, II, III, 18 „ 1 пак.		68—62.
Амер 7/8 лонглот. либ. 6/12 либ.		6.10
„ „ 7/8 II 6/12 „ „		6.
„ тилот. махуѣ 6/8 „ „		6.10
„ „ II 6/8 „ „		5.30
Тира 12/30 споредъ либрата „ „		9.
Синя хиндия 6/12 Пакетъ „ „		75.
Алена „ 6/14 „ „		110.
Читовитъ I, II, III метръ „ „		1.10—2.20
Мѣстни произведѣнія. Л. 112.		
Жито зимницъ 55 лб. варн. кил. ваг.		90.
„ „ 56 „ „ „ „		93.
„ „ 57 „ „ „ „		96.20
„ „ 58 „ „ „ „		102.
Ячмѣтъ варн. кил. л. т. 130г.		50—55.
Кукурузъ дир. тур. 130 „ „		53.20—57.
К о ж и. Л. 128.		
Биволски солени 70/80 ок.		6.30—7.30
Волски, кравишки 20/40 ок.		7. —7.10
Овчи солени, чифтъ „ „		32—34.